

Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (Ιανουάριος 2008)

Συγγραφέας: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΠΑΤΖΕΛΗ

Την περασμένη Τετάρτη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το νέο πακέτο για την ενέργεια και το περιβάλλον στο πλαίσιο της καταπολέμησης της αλλαγής του κλίματος. Οι δράσεις που προτείνονται προκειμένου η Ευρωπαϊκή Ένωση να επιτύχει την κατά 20% μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου σε σχέση με τα επίπεδα του 1990 περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, δεσμευτικούς στόχους, ώστε το 20% της ενέργειας έως το 2020 να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, χρήση των βιοκαυσίμων από τα ευρωπαϊκά μέσα μεταφοράς σε ποσοστό 10%, επέκταση του συστήματος εμπορίας ρύπων κ.ά.

Είναι γεγονός ότι με το νέο αυτό πακέτο προτάσεων πραγματοποιείται ένα σημαντικό βήμα στην πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των νέων ενεργειακών πηγών. Διατυπώνεται όμως έντονος προβληματισμός σχετικά με την ορθότητα και βιωσιμότητα ορισμένων επιλογών της Επιτροπής μεταξύ των οποίων:

Οι δεσμευτικοί στόχοι για τα βιοκαύσιμα, μία πολιτική τα αποτελέσματα της οποίας είναι ακόμη αμφισβητούμενα λόγω του υψηλού κόστους και των επιπτώσεων στον γεωργικό τομέα. Η ενθάρρυνση λύσεων αμφισβητήσιμης περιβαλλοντικής αξίας, όπως αυτής του διαχωρισμού και της αποθήκευσης του διοξειδίου του άνθρακα (CCS). Η προώθηση της πυρηνικής ενέργειας, μίας ενεργειακής πολιτικής που πολλές ευρωπαϊκές χώρες, κυρίως μεταξύ των νέων κρατών μελών, την προτάσσουν ως εναλλακτική.

Όσον αφορά όμως το κεντρικό ζήτημα της επέκτασης του συστήματος εμπορίας ρύπων, πέραν της απλοποίησής του, ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματικό, ήδη τονίστηκε ότι η πολιτική αυτή θα πρέπει να συνδυαστεί και με την εισαγωγή «πράσινης» φορολόγησης, ως ένα από τα μέτρα του νέου ευρωπαϊκού, οικονομικού και αειφόρου μοντέλου ανάπτυξης .

Εκτός όμως από τις επιμέρους κριτικές, οι οποίες θα διατυπωθούν στις

επόμενες διαπραγματεύσεις στα ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα, προκύπτουν ουσιαστικά πολιτικά ερωτήματα.

Πρώτον: Κατά πόσο και με ποια κριτήρια η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορέσει να επιτύχει τους στόχους της χωρίς να πλήξει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, την παραγωγικότητα αλλά και την απασχόληση έναντι άλλων χωρών, όπως κυρίως η Κίνα και οι ΗΠΑ, που πιθανά δεν θα εφαρμόσουν αντίστοιχους περιορισμούς και πολιτικές αλλά και το πώς θα αποφευχθεί η μετατόπιση των οικονομικών της δραστηριοτήτων σε τρίτες χώρες.

Δεύτερον: Με ποια κριτήρια θα προχωρήσει η αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, δεδομένου ότι και αυτές αναμένεται να ενταχθούν στις διεθνείς υποχρεώσεις για μείωση της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου.

Τρίτον: Κατά πόσον οι στόχοι για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών θα εφαρμοστούν ταχέως και επιτυχώς, αφού τίθεται ζήτημα φερεγγυότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στους πολίτες της, σε ένα θέμα το οποίο πέραν της διεθνούς απήχησης αποτελεί και μία νέα πολιτική, η οποία προσφάτως εντάχθηκε στη Μεταρρυθμιστική Συνθήκη.

Στα επόμενα μεγάλα ραντεβού της διεθνούς κοινότητας τον προσεχή Δεκέμβριο στο Πόζναν της Πολωνίας και έπειτα στην Κοπεγχάγη το 2009, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να διατηρήσει όχι μόνο τις εντυπώσεις ότι πρόκειται περί μίας ηγέτιδας δύναμης στο θέμα προστασίας του περιβάλλοντος, μάχη που δικαίως κέρδισε στο Μπαλί, απέναντι σε εταίρους όπως οι ΗΠΑ, οι οποίες για να αποφύγουν την κατακραυγή της διεθνούς γνώμης ακολούθησαν την τακτική... «στρίβειν διά του αρραβώνος».

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΗΜΕΡΗΣΙΑ» στις 28 Ιανουαρίου 2008, σ. 7.